

Olympiáda v českém jazyce
51. ročník, 2024/2025
Školní kolo – zadání I. kategorie

přidělené soutěžní číslo	body		
	gramatika	sloh	celkem

Jméno a příjmení:

Škola:

1. Doplněte do každé z následujících vět jedno z navržených slov v příslušném tvaru tak, aby vznikla smysluplná věta.

i. *Veškerá pomoc by měla k těm, kdo ji potřebují nejvíc.*

(směřovat – smířovat)

ii. *Jejich názory byly navzájem (neschůdný – protichůdný)*

iii. *Tato píseň je důkazem toho, že hudba může pozvednout náladu.*

(živoucí – živelný)

iv. *Toho člověka už nechci ani vidět!*

(bezobratlý – bezpáteří)

2. a) V následujících větách zakroužkujte ten z výrazů *přes* a *více než*, který je na daném místě možné použít. Pokud lze ve větě použít oba výrazy, zakroužkujte oba.

i. *Vyučování se protáhlo **přes** / **více než** poledne.*

ii. *Trvalo to **přes** / **více než** hodinu.*

iii. *Tento počet přihlášek je **přes** / **více než** dostačující.*

iv. *Zůstala **přes** / **více než** noc.*

v. ***Přes** / **Více než** den hustě pršelo.*

b) U vět, kde je možné použít oba výrazy, rozhodněte, zda mají po obojím doplnění stále týž význam, nebo zda mají pokaždé jiný význam.

Věta nebo věty, které mají po obojím doplnění stejný význam:

Věta nebo věty, které mají po obojím doplnění pokaždé jiný význam:

c) U věty nebo vět, které mají po obojím doplnění pokaždé jiný význam, oba významy popište.

3. *Paní učitelka čte dětem ve školce básničku: „...přijde kočka z Benátek a s ní sedm koťátek...“ Pětiletý Pěťa se vyděšeně ptá: „A proč ta kočka koťátka snědla?“*

a) Vysvětlete, v čem spočívá z jazykového hlediska nedorozumění mezi dítětem a paní učitelkou.

b) Napište větu, v níž je spojení hlásek [sní] tvarem slova, které se v úvodním textu nevyskytuje.

c) Uveďte jinou předložku, než je *s*, u které by ve slyšené podobě ve spojení s tvarem *ní* mohlo dojít k obdobnému nedorozumění jako v úvodním textu.

d) Napište dvě věty.

První větu, jež obsahuje spojení předložky, kterou jste uvedli v bodě c), s tvarem *ní*.

Druhou větu, v níž použijete slovní tvar, který se vyslovuje stejně jako vámi uvedené spojení předložky a tvaru *ní* v první větě.

První věta:

Druhá věta:

4. a) Pokud v následujícím titulku přečteme *30* jako základní číslovku, pak titulek není gramaticky náležitý. Upravte jej dvěma různými způsoby tak, abyste nedostatek odstranili, číslici při tom napište slovem.

Čtvrtina Čechů neumí žádnou cizí řeč, ale v angličtině jsme mezi 30 nejlepších zemí

i)

ii)

b) Napište, jakým způsobem bychom museli zápis *30* přechít, aby byl původní titulek náležitý.

5. Malé děti měly podle obrázků poznat různá povolání. Protože některé názvy povolání děti neznaly, vytvořily si vlastní slova. Ševce nazvaly *botníkem*, horníka *dolníkem* a kadeřnici *stříhačkou*. Napište, podle čeho byla uvedená dětská slova vytvořena.

Vzor:

instalatér: *vodník* – slovo bylo vytvořeno podle toho, že daná osoba zavádí a opravuje rozvod vody

botník

dolník

stříhačka

6. a) V následujících dvojicích slov zakroužkujte písmena, která jsou v obou slovech dané dvojice stejná, ale odpovídají různým hláskám. Pokud tam takové písmeno není, napište „NE“.

i. *s n a c h a – č e n i c h*

ii. *t ě l e s n ý – c v i ě i t*

iii. *š p i ě k a – k a b e l k a*

b) V následujících dvojicích slov zakroužkujte písmena, která jsou v obou slovech dané dvojice různá, ale odpovídají stejné hlásce. Pokud tam taková písmena nejsou, napište „NE“.

iv. *r o z p o r – s v a z e k*

v. *d ě t i – s e n í k*

vi. *p y š n ý – r y c h l í k*

Olympiáda v českém jazyce
51. ročník, 2024/2025
Školní kolo – zadání slohového úkolu

I. kategorie

Radost z...

Napište o své oblíbené činnosti, která vám přináší radost.

Můžete psát například o tom, jak jste se k ní dostali nebo co vás na ní nejvíce baví.

Slohový útvar je volný, téma zpracujte formou prózy. Doporučená délka je 200–300 slov.